

cnv Onderwijs

ZORG

PRIMAIR

VAKBLAD VOOR HET PRIMAIR
EN SPECIAAL ONDERWIJS

No. 4/2010

Schrijfproblemen

Ouders

Specialisten

Brede School

Het Electronisch leerdossier

Laat vernieuwing groeien. Actieonderzoek voor ontwikkeling van mens en organisatie.

Frank Cornelissen: NVO2, Driebergen, 2009.
ISBN 978 90 9024818 9

Cornelissen ontving in 2007 de NVO2-HRD scriptieprijs gekregen voor zijn masterthesis. Op verzoek van NVO2 is door de auteur deze praktische uitwerking ervan beschreven.

Het boek bestaat uit de volgende delen:

- a. actieonderzoek in het kort
- b. deel A: Laat vernieuwing groeien (de masterthesis)
- c. deel B: in gesprek met ...7 experts op terrein van Actieonderzoek
- d. tot slot: actieonderzoek voor ontwikkeling van mens en organisatie
- e. referenties; bijlagen; dvd in gesprek met (videofragmenten).

Cornelissen omschrijft op basis van literatuuronderzoek actie-onderzoek als volgt:

1. 'Actieonderzoek is onderzoek gericht op het handelen van docenten en de situatie waarin dat handelen plaats vindt.
2. Docenten reflecteren op basis van systematisch verzamelde informatie en gevalideerde gegevens.
3. Actieonderzoek gebeurt in dialoog met collega's binnen en buiten de school.
4. Bij actieonderzoek worden leerlingen (of andere doelgroepen) als belangrijke bron van informatie gebruikt'(p. 14).

De centrale onderzoeksvraag betreft:

'Aan welke kenmerken moet de begeleiding van actieonderzoek door leerkrachten voldoen?'

De subvragen betreffen daarbij de taken, de communicatie en de kennisgebieden?

De discussievragen hebben betrekking op de volgende zaken:

- * Moet de begeleiding deskundig zijn op het terrein van kennisgebieden en dus verstand hebben van

het thema waar binnen de leerkracht zijn actie-onderzoek uitvoert?

- * Kan de begeleiding altijd afstemmen op de persoonlijke en situationele karakteristieken?
- * Hoe gaat de begeleiding om met verschillende behoeften aan sturing en ondersteuning?

In Deel B is Cornelissen in gesprek met een zevental experts op het terrein van actieonderzoek. Dit deel is ontzettend interessant om te lezen.

Voor het ondersteunen en vormgeven van een actie-onderzoek proces zijn volgens de onderzoeker de volgende zaken van belang:

- het opbouwen van een vertrouwensrelatie
- het afstemmen op de sociale en politieke context
- het ethisch juist handelen
- de 'taal' van de praktijk spreken
- het inzetten van inhoudelijke kennis.

Het betreft een boekwerk waarin een mooie mix van creativiteit, systematisch werken en reflectie te zien is. De auteur laat duidelijk het belang en de vereisten om actieonderzoek te begeleiden zien. Na het dichtslaan van het boek heb je de neiging om zelf actief aan de slag te gaan met actieonderzoek. En wetende dat het voor elke professional belangrijk is het eigen handelen te kunnen onderbouwen en je te kunnen verantwoorden via presentatie of publicatie, dan vormt actieonderzoek daar het juiste middel voor.